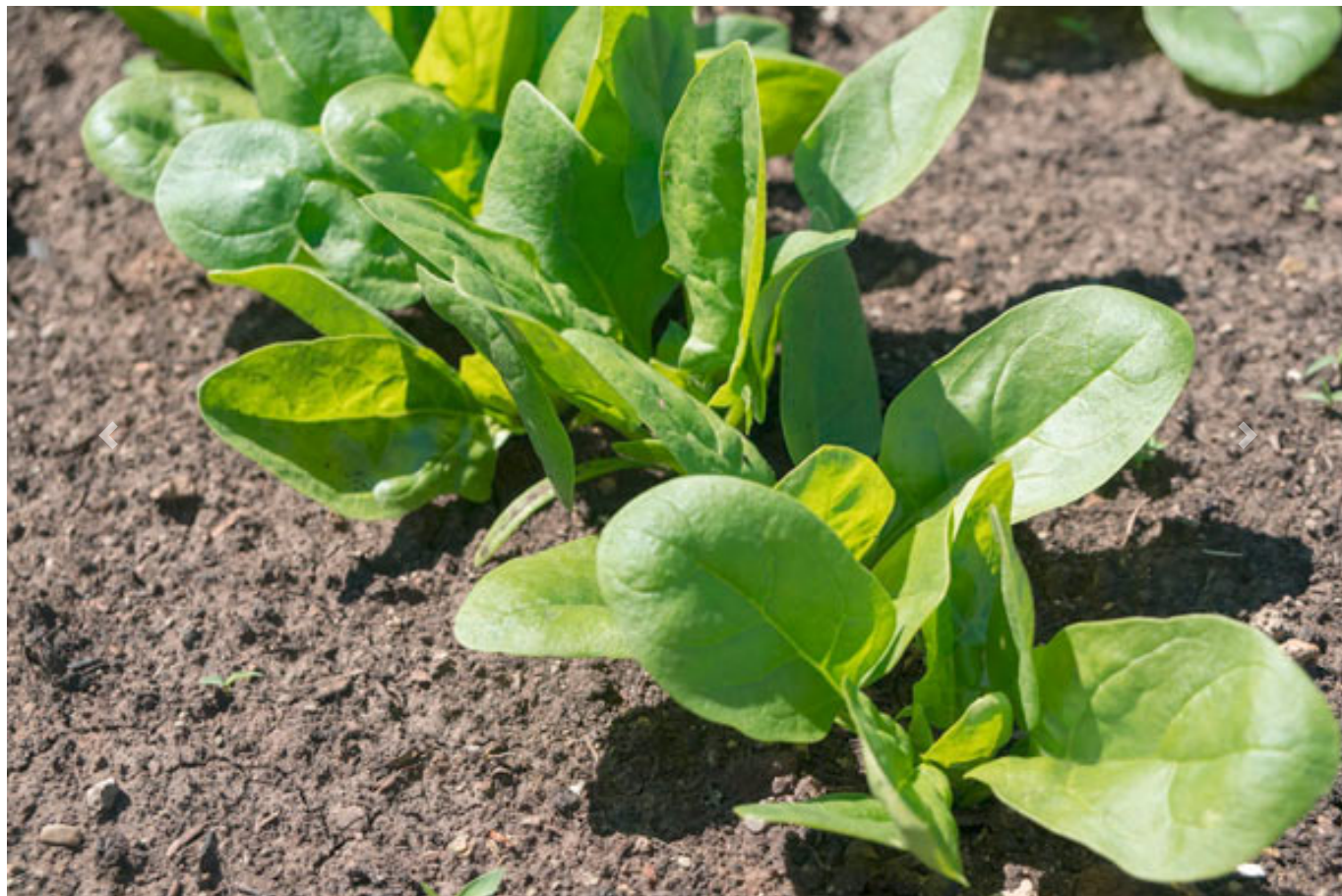

В зеленчуковата градина през август

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; доц. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 09.08.2022 *Брой:* 8/2022

Практики през периода

Периодът се характеризира с чести беритби на продукцията от полето, поради което трябва много внимателно да се подбират продуктите за растителна защита (ПРЗ), с които да се третират културите. Третирането трябва да бъде само при необходимост и то с пестициди, които имат кратък карантинен срок. Към края на август се сее спанак за късно есенно прибиране, магданоз и предзимно зеле. Полагат се грижи и за културите в полиетиленовите и стоманено-стъклените съоръжения. Разсажда се т. нар. „предкултура“, предимно краставици, които се реколтират до края на декември. Отглеждат се разсади за целогодишно производство на домати и краставици. Условието през август-септември са подходящи за обеззаразяване на свободните оранжерийни площи с почвени фумиганти. От многогодишни наблюдения е установено, че през II-та половина на август и I-та десетдневка на септември вали, температурите се понижават и се създават условия за „критични периоди“, благоприятстващи появата и развитието на картофена мана, главно по късните домати и мана по зелевите култури. Затова се налага да се предприемат третирания на посевите при наличие на такива условия.

Защита на растенията

Тъй като агрометеорологичните условия са почти еднакви в култивационните съоръжения и на открито, видовият състав на вредителите почти не се различава.

При разсадите най-често се наблюдава „сечене”. Нападнатите растения и здравите около тях се отстраняват, петното под тях се полива с разтвор на син камък или амониева селитра – 3,0%. Останалите растения се третират с регистрирани ПРЗ - Белтанол 400 г/дка. По същия начин се процедира при кореново гниене по скоро разсадените култури в култивационни съоръжения.

По отделните култури може да се установи нападение от следните болести и се провежда съответно борба:

Домати (разсад, култивационни съоръжения, поле):

Картофена мана – Азака 80 мл/дка; Актикластер 300-400 мл/дка; Брионфло 100 СК 80 мл/дка; Кийфол ВП 250 г/дка; Дарамун 80 мл/дка; Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Икуейшън про 0,04%; Каптан 80 ВГ 150-190 г/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Орвего 70 мл/дка; Полирам ДФ 0,2%; Ревус 250 СК 50 мл/дка; Симбал флоу 50 мл/дка; Сфинкс екстра 180 г/дка; Таegro 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка.

Черни листни петна (алтернариоза) – Азака 80 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Каптан 80 ВГ 150-190 г/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Полирам ДФ 0,2%; Прев-Голд 200-600 мл/дка; Рефлект 125 ЕК 100 мл/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка.

Краставици (разсади, култивационни съоръжения, поле):

Брашнеста мана – Вивандо 20 мл/дка (0,02%); Дагонис 60 мл/дка; Домарк 10 ЕК 50 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Колис СК 40-50 мл/дка; Легадо 80 мл/дка; Лимоцид 800 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Рефлект 125 ЕК 100 мл/дка; Сивар 80 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Топаз 100 ЕК 335-50 мл/дка; Трунфо 80 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка; Цидели Топ 100 мл/дка.

Кубинска мана – Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Икуейшън про 40 г/дка; Кийфол ВП 250 г/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Ревус 250 СК 60 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка.

Пипер, патладжан:

Брашнеста мана - Вивандо 30 мл/дка; Дагонис 60 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Прев-голд 160-600 мл/дка; Рефлект 125 ЕК 100 мл/дка; Систан 20 ЕВ 30-37,5 мл/дка; Систан Екозом ЕВ 65-165 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка; Тиовит Джет 80 ВГ 300 г/дка; Топаз 100 ЕК 35-50 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка; Херкулес 125 СК 50-75 мл/дка; Цидели Топ 100 мл/дка.

Пиперова мана – Петната от първите заболели растения, заедно със съседните им здрави се изгарят чрез поливане с 3%-ов разтвор на син камък или амониева селитра. След това се събират в торби и се унищожават извън посева. Останалите здрави растения се пръскат обилно, като се облива и кореновата шийка. Регистрирани ПРЗ: Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Таегро 18,5-37 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка. Корсейт 60 ВГ 40 г/дка не е регистриран, но може успешно да се използва срещу това заболяване.

При морковите, целината и магданоза продължава опасността от нападение от брашнеста мана и листен пригор. При поява на **брашнеста мана** се третира с: Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Кумулус 600 г/дка; Лимоцид 240 мл/дка; Ортива топ СК 100 мл/дка; Рефлект 125 ЕК 100 мл/дка; Сигнум 60 г/дка; Соната СК 500 – 1000 мл/дка, а при нападение от **листен пригор** с Бордо микс 20 ВП 375-500 г/дка.

Продължава опасността от нападение **от ръжда по праза**, срещу която се пръска със Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка.

При наличие на подходящи условия и „критични периоди“ по **зелевите** се развива мана. Срещу нея се третира с Бордо микс 20 ВП 375-500 г/дка.

Салата, маруля

Разсадите могат да бъдат нападнати от мана или антракноза. Срещу тях се третира с Витене трипло Р 400-450 г/дка; Бордо микс 20 ВП 375-500 г/дка; Корсейт 60 ВГ 20-40 г/дка; Ревус 250 СК 60 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка.

През този период е силна вредната дейност на **паяжинообразуващите акари** (пипер, патладжан, домати, тиковови, праз, бамя, целина, магданоз и др.). Борбата срещу тях се провежда чрез третиране със следните ПРЗ: Аполо 50 СК 30-40 мл/дка; Бермектин 50-100 мл/дка; Акрамайт 480 СК 20-25 мл/дка; Вертимек 018 ЕК 60 мл/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Зуум 11 СК 12,55-50 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Лаота 15-100 мл/дка; Натуралис 100-200 мл/дка; Ним Азал Т/С 0,3%; Нисоран 10 ВП 75 г/дка; Данитрон 5 СК 100-200 мл/дка; Флипер 1-2 л/дка; Флорамайт 240 СК 40 мл/дка; Ширудо 15 г/дка.

Високите температури и очакваната депресия в развитието на **листните въшки** не изключва наблюдаването на колонии от тези неприятели в отделни райони. Регистрирани ПРЗ срещу тях са: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Вазтак Нов 100 ЕК 30 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Клоузър 120 СК 20 мл/дка; Маврик 2 Ф 20 мл/дка; Моспилян 20 СП 12,5 г/дка; Моспилян 20 СГ 25 г/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Сиванто Прайм 45 мл/дка; Тепеки/Афинто 10 г/дка; Флипер 1-2 л/дка; Ширудо 15 г/дка.

Срещу **трипсовете** (преносители на бронзовост по домати, пипер, патладжан и др.) се прилагат: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Дикарзол 10 СП 556 г/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Лимоцид 400-800 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Синеис 480 СК – 10-37,5 мл/дка, Натуралис 100-150 мл/дка; Флипер 1-2 л/дка.

При отглеждането на домати и пипер трябва да се следи за поява и повреди от гъсеници на **нощенки**. Срещу гъсениците може да се третира с Авант 150 ЕК 25 мл/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Дипел 2Х 100 г/дка; Рапакс 100-200 мл/дка; Ойкос 150 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка. Срещу **доматения миниращ молец** могат да се използват продуктите Авант 150 ЕК 25 мл/дка; Алверде 240 СК 100 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-12 г/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Афърм 095 СГ 150 г/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Кораген 20 СК 14-20 мл/дка; Ним Азал Т/С 0,3%; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 150 мл/дка; Рапакс 100-200 мл/дка; Синеис 480 СК 10-25 мл/дка. Често в посевите се наблюдават едновременно повреди от няколко неприятеля при което е необходимо да се избере подходящ продукт с по-широк спектър на действие.

Срещу **бялата зелена пеперуда** се третира с: Авант 150 ЕК 17 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-10 г/дка; Вазтак Нов 100 ЕК 10 мл/дка; Дипел 2 Х 100 г/дка; Екзалт 200 мл/дка; Магеос 7 г/дка; Метеор 60-70 мл/дка; Цитрин Макс/Циперкил 500 ЕК/Циперт 500 ЕК/Поли 500 ЕК 5 мл/дка. Срещу **зелевия молец**

са регистрирани: Авант 150 ЕК 17 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-10 дка; Вазтак Нов 100 ЕК 10 мл/дка; Екзалт 200 мл/дка. През този период могат да се наблюдават повреди от **зелева нощенка**. Третиранията насочени срещу бялата зелева пеперуда и зелевия молец могат да са ефикасни и срещу този неприятел. Разрешени за употреба са продуктите: Авант 150 ЕК 17 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-10 г/дка; Дипел 2 X 100 г/дка; Магеос 7 г/дка; Метеор 60-70 мл/дка.

При третиране на зелевите култури към пестицидните разтвори се прибавя прилепител.

Да се спазват всички изисквания за приложение (регистрирани ПРЗ, качествено пръскане, дозировки, карантинни срокове), транспортиране и съхранение на химичните средства за растителна защита. Да се съблюдават хигиенно-санитарните норми за работа с отровни вещества. Да се води дневник за третиранията, съгласно изискването на БАБХ.